

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODISNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X. BROJ 10.
Šibenik, 5. ožujka 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Protiv struji

Razum je međa koja dijeli čovjeka od životinje. U razumu je odlika i veličina čovjeka. Pa zato: misliti svojom glavom — čovječja je odlika; razumije se, da je to samo onda odlika, ako se misli trijezno i pametno; inače, u protivnom slučaju: misliti svojom glavom — značilo bi isto što i biti tvrdoglav, ohol i drzovit.

Stvoritelj nam je i dao razum, da s njime mislimo; da mislimo svojom, a ne tuđom glavom. Pa i vjera, koju smo usisali već na majčinim prsima, mora biti, po riječima apostola Pavla, razumna, to jest: naša svojina. I, eto, iako ljudi žele biti veliki, čašćeni i slavni, ipak baš u tome same sebe ponizuju, i umanjuju svoje dostojanstvo sve do životinjske razine.

Većina ljudi ne misli svojom glavom! Sposobnost mišljenja, koja im je dana kao gospodarima zemlje, skoro nikada ne upotrebljavaju samostalno! Povađaju se za drugima, plove niz struju, kotrljaju se niz kosinu; u jednu riječ: drže se one: vidjela žaba, kako se konj kuje, pa onda i ona digla nogu.

Zato se danas ne oblačimo po svojem nego po tuđem ukusu; jedemo, što se drugome sviđa; pjevamo pjesme koje drugi hoće, i zabavljamo se igrama koje nam okolina nameće.

Možda se to nekome i ne čini tako zlo. Ali, pravilno shativši, veliki postotak zala izvire baš iz toga zdenca. Tu je uzrok, što u svijetu nalazimo malo junaka i značajeva, malo velikih ljudi koji bi posjedovali snažnu volju, vičnu na žrtve, borbe i pobjede.

Millijuni plove niz struju, a tek šačica njih se bori protiv struj!

Kad to uočimo, onda nam je lako razumjeti, zašto neka naša, donekadna stopostotno kršćanska, sela izgubiše svoje lijepe narodne običaje, svoju čestitost i ono staro naše poštenje, koje se ne može procijeniti ni milijunima ni milijardama. U početku su samo neki, redovito oni bogatiji i uplivniji, počeli napuštati stare običaje, živjeti nečestito i nepošteno, zabacujući vjerske ideale, a za njima se povedoše i ostali kao ovce za ovnom predvodnikom.

Da većina sela ostaje kod svojih misli, da prosuđuje stvari svojim razumom, oni iskorijenjeni ovnovi predvodnici, ne bi nikada mogli doći tako daleko kao što uistinu dolaze.

Istina, lakše se kotrljati niz brdo kao sniježni usovi, nego se penjati na svjetle, sunčane vrhove neboličnih gora. — Ali što je junačkije i dostojnije čovjeka! Je li ljepše u maglenim

Nakon smrti Pape Pija XI.

Njegov testament

Vatikanski »Osservatore Romano« od 25. II. donosi neke pojedinosti o testamentu blagopokojnoga Pape. Testament se taj sastoji iz nekoliko rukom ispisanih listića, i to iz različitoga doba. Prvi je datiran 31. V. 1927., a zadnji 16. I. 1939.

Listići na početku nose velika početna slova svetih imena Isusa, Marije i Josipa: JMJ. Zatim je ispod njih: »Oče naš, koji si na nebesima... neka dođe kraljevstvo tvoje — neka bude volja tvoja. — Smiluj mi se po velikom milosrđu svome. — U tebe se, Gospodine, uzdam; neću se smesti u vijek. — U ruke tvoje, Gospodine, preporučujem duh svoj.«

Na jednom od zadnjih listića zapisano je: »U ovome, što slijedi, je izražena moja zadnja volja u svetom imenu dobroga i blagoslovljenoga Bogaa.

Za izvršioce testamenta odredio je presvij. gg. Mons. Carla Confalonieri i Mons. Diega Venini, koje Njegova Svetost nazivlje »moji dragi — pravi kućni prelati i ukućani za čitavo, ne kratko, vrijeme moga pontifikata.«

Sve ono, što je Papa Pio XI., stekao nabavkom ili mu je bilo darovano ostavio je Svetoj Stolici i po njoj svome nasljedniku. Zatim dodaje: »Ono malo, što mi osobno pripada, ne baš odveć velikoga blaga, neka se razdijeli među rodbinu i neki mali broj onih, koji su ga pazili i dvorili. Što eventualno preteče, neka se daje u korist nekih dobrotvornih ustanova.«

Nabraja nato i označuje neke svete i umjetničke predmete, koje Sveti Otac dariva Kršćanskom Muzeju Vatikanske Biblioteke i samoj toj Biblioteci te još nekim mjestima, Njemu osobito milim.

Pri kraju jednog od tih listića čitamo: »Određujem i posebno že-

lim, da moje mrtvo tijelo — netaknuto i neozlijedeno — bude pokopano blizu i do groba Pija X., drage i časne uspomene, koji me je pozvao u Vatikansku Biblioteku, a ne daleko od onoga Benedikta XV., isto tako drage i časne uspomene, koji me je, u tako kratkom razmaku pred svoju svetu smrt, pozvao na stolicu sv. Ambroza i sv. Karla i u sveti kardinalski zbor. Mnogi, premnogi, koji ne će prestati dolaziti, da se pomole pokraj njihovih grobova, imat će, pouzdano se nadamo, dobru misao i molitvu i za njihovoga nedostojnog nasljednika. U ruke tvoje, Gospodine, preporučujem duh svoj.«

Silan odjek u svijetu

Već smo u svom listu u kratkim potezima istakli, kako se smrt Pape Pija XI, duboko dojmila čitavoga kulturnog svijeta. Danas ćemo nabrojiti još neke zemlje i narode.

U Nizozemskoj su predsjednici parlamenta i senata održali komemorativne govore ističući, da u Piju XI. svijet gubi promicatelja vjere i kršćanske istine. Uspomenu na Pija XI. svi će častiti, jer on to i zaslužuje kao čovjek pravedan i beskrajno pošten.

Predsjednik savezne švicarske vlade poslao je ne samo toplu sažalnicu, nego je skupa s čitavom vladom prisustvovao zadušnicama.

U Sjedinjenim Američkim Državama ne samo su održani komemorativni govori u senatu i parlamentu, već je kapelan kuće reprezentanata, javno na sjednici parlamenta, izmolio molitve za Pija XI. Čitava vlada je prisustvovala svečanim zadušnicama.

U Poljskoj je također proglašena narodna žalost. Vojnicima je zabranjeno sudjelovanje na svim zabavama. U Sejmu je održana

komemorativna sjednica, kojoj je prisustvovao i predsjednik republike. Predsjednik Sejma je održao govor, u kojemu je istaknuo rad Pija XI. u Varšavi. Naglasio je, kako ni u najtežim časovima Poljske, kad su boljševici bili pred Varšavom, Achile Ratti nije ustuknuo. Ostao je do kraja u Varšavi. »Ni jednoga trenutka nije posumnjao u vitalnost i budućnost Poljske. On je bio s nama i među nama kao jedan od naših.«

U Irskoj je proglašena narodna žalost za Pijom XI.: iskazane su sve najveće počasti Njegovoj uspomeni, obustavljene su sve zabave i sl.

U nacionalnoj Španjolskoj su uspomeni Pija XI. iskazane sve počasti. Održane su bezbrojne zadušnice, kojima su svuda prisustvovali predstavnici najviših vlasti i mnoštvo pobožnoga svijeta. Svuda su istaknute crne zavjese.

Isto tako je bilo u Portugalu i skoro čitavoj Latinskoj Americi.

I iz Dalekog Istoka kineski vođa Čang-Kaj-Sek uputio je ovu brzojavnu sažalnicu: »Nadodajem i svoju riječ sažaljenja velikoj žalosti čitavoga svijeta radi smrti pravednoga Suverena, čijem srcu nije bila tuda ni jedna zemlja, koji je često pokazao brigu za Kitaj i koji ni umirući nije zaboravio moliti za toliko željeni svjetski mir.«

Čak i francuska socijalistička javna radnica gđa Brun-schvick, koja je bila državni sekretar u vladi Leona Bluma, u svojoj sažalnici među ostalim je kazala: »Ime Pija XI. ostat će u našem tako opasno mutnom vremenu simbol dobrote, ljubavi i privrženosti pravu dostojanstva ljudske ličnosti.«

18 vladara, 27 predsjednika republike i 41 ministar vanjskih poslova brzojavno su izrazili svoje saučešće.

dollinama ili na sunčanim vrhuncima, s kojih puca vidik na plodna polja i zelene šume, na srebrolike rijeke i očarljivo more!

Vjetrovi huču i zavijaju čitavim prostranstvom ove zemlje. Svojom silovitošću savijaju trstike i lome tanke grane sa stabala; lome i kidaju sve što je malo i slabo. Ali zato im se junački opiru libanonski cedri, kvrgaste masline i iskusni stari hrastovi!

Zar da se sljedbenici neustrašivoga Nazarencu uspoređuju sa savitljivim trstikama i tankim granama! Naša je dužnost da budemo cedri, naš ponos da budemo izdržljivi kao masline,

otporni kao hrastovi!

Ne usvajamo tuđe misli zato, jer su skuhanе u glavama moćnijih, bogatijih i, tobože, učenijih. Mi imamo točnu, veoma osjetljivu vagu, a to je naše kršćansko uvjerenje. Zato, svaku takvu misao, prije nego je usvojimo, izmjerimo na vagi našega kršćanskog uvjerenja. A što je rečeno o mislima, vrijedi za običaje, odijevanje, zabave i sveukupan život.

Životinja nagonski nasljeduje život svojih drugarica. Ona se ne mijenja. Živi danas, kao pred hiljadu godina, kao što je živjela u početku stvaranja svijeta. Zato se ona ne može,

sama po sebi, ni popraviti ni pokvariti. A to zato, jer osim nagona nema nekoga drugog unutarjeg regulatora i zapovjednika. — Čovjek nije takav; nije nagonsko već razumno stvorenje, pa zato sam odlučuje o svojem životu i svojoj sudbini.

Kad je tako, onda ostanimo ono što jesmo: razumna bića, koja misle, rasuđuju i odlučuju se samo za dobro, pa makar većina to dobro prezirala, a odabirala zlo!

Nikada niz brdo, već uz brdo; nikada niz struju, već protiv struj! — To je razumno, to je čovječje!

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 5. III.: *Druga korizmena nedjelja*, zvana Pačista. — Sv. Euzebij bijaše časnik u vojsci cara Dioklecijana. Njegovi drugovi, pogani, optužiše ga caru. No Euzebij osta nepokolebiv, te je radije podnio tešku smrt negoli zatajao Spasitelja.

Ponedjeljak, 6. III.: Sv. *Perpetua i Felicitas*. Obe podniješe mučeničku smrt za Isusa. Felicitas bijaše upravo tada u blagoslovljenom stanju. Osjećajući porođajne boli plakaše i jecaše, ali, kad je baciše pred zvijeri, plač i jecanje pretvoriše se u veselje i pjesmu.

Utorak, 7. III.: Sv. *Toma Akvinski*, naučitelj sv. Crkve. Rodio se g. 1227. od kneževske obitelji. Primio je odgoj kod Benediktinaca, a g. 1243. uđe u Red sv. Dominika, uprkos svih zapreka i poteškoća, što mu ih je stavljala rodbina. Bio je najučiniji čovjek svoga vremena. Napisao je skoro bezbroj učenih knjiga i rasprava. Umro je g. 1274.

Srijeda, 8. III.: Sv. *Ivan Božji*. Rodio se g. 1495. u Portugalu. Ustanovio je redovnike-bolničare, zvane »Milosrdna braća«. Umro je na današnji dan g. 1550.

Četvrtak, 9. III.: Sv. *Franka Santal*. Bijaše sveta i pobožna udovica i uzor svim udovicama. Osnovala je zadrugu sestara odgojiteljica ženske mladeži, zvanu »Oblate«. Umrla je g. 1440.

Petak, 10. III.: *Četrdeset mučenika* — vojnika, koji u gradu Sebasti g. 313. podniješe mučeničku smrt.

Subota, 11. III.: Sv. *Heraklij*. Bio je jeruzalemski patrijarh. Umro je 644. Za života spjevao je mnogo vrijednih religioznih pjesama.

DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

CITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Solunjanima (I 4, 1—7). — Braćo! Molimo vas i zaklinjemo u Gospodinu Isusu, kao što naučiste od nas kako vam treba živjeti i ugadati Bogu, pa tako i živite da što većma napredujete. Jer znate kakove sam vam zapovijedi dao po Gospodinu Isusu. Jer je *ovo volja Božja: posvećenje vaše*, da se čuvate od bludnosti i da svaki od vas znađe držati tijelo svoje u posvećenju i poštenju; a ne u strastvenoj požudi kao i nezna-bošci koji ne poznaju Boga; da niko ne nathitri i ne izaigra u trgovini brata svojega, jer je Gospodin osvjetnik za sve to, kao što vam i prije kazasmo i posvjedočismo. Jer nas Bog nije pozvao na nečistoću, nego na svetost: u Kristu Isusu Gospodinu našem.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Mateju (17, 1—9). — U ono vrijeme uze Isus sa sobom Petra i Jakova i Ivana i povede ih na visoku goru nasamo, i preobrazi se pred njima. I zasja lice Njegovo kao sunce, a haljine Njegove postadoše kao snijeg. I gle, ukazaoše im se Mojsija i Ilija govoreći s Njime. A Petar odgovarajući reče Isusu: »Gospodine, dobro nam je ovdje biti; ako hoćeš, učini čemo ovdje tri šatora. Tebi jedan, Mojsiji jedan, a Iliji jedan! Dok on još govoraše, gle, sjajan oblak ih zakloni! I gle, glas iz oblaka govoreći: *Ovo je Sin moj ljubljeni, u kome sam se dobro nasladio, Njega slušajte!* Kad to čuše učenici, padoše

niče i silno se prepadoše, i pristupivši Isusu dotakne ih se i reče im: »Ustanite, ne-mojte se bojati! A oni podignuvši oči svoje nikoga ne vidješe do samoga Isusa. I sila-zeći s gore zapovjedi im Isus: »Nikome ne-kazujte što ste vidjeli, dok Sin čovječanski ne uskrсне od mrtvih!«

NAŠE POSVEĆENJE

»Ovo je volja Božja: posvećenje vaše« (Poslanica)

Prosti puk obično zamišlja »svetost« kao neprestano obavljanje pobožnih vježbi u strogom životu. No to je samo ljupina, koja je, ako je bez jezgre, suievjerje ili prevara.

Neki, bolje poučeni, drže »svetost« kao čovjeka žrtve, koji se nalazi u stanju neprestanoga prisiljavanja, da vodi rat protiv sebe, svijeta i sotone. No i ovakvo slivačanje svetosti je nepotpuno, jer ova doduše neizbježiva borba samo je djelomična vježba svetosti, borba, koja je neshvaljiva i nemoguća bez odgovarajuće snage i jakosti. Pravi pojam je ovaj: Svetost je po svojoj biti život božanske milosti u čovjeku, po kojemu duša postaje ne samo dragocjena i lijepa božanskom ljepotom, već stiče vanrednu snagu, da čini dobro i dođe do one božanske savršenosti, koju nam je naredio božanski Učitelj: »Budite savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski«.

Po ovom božanskom daru milosti »svetac« u kontaktu s Bogom osjeća se nečist i grijehnik. Zato energično radi, da iz sebe isključi svaki trag staroga života i svaku putenost. Sve ono, što bi moglo okaljati čistoću duše, izazivlje kod njega odvratnost. E-vo čežnje unutarnje čistoće vjerne duše, koju prispodobljaju posudi, koju

Budite apostoli svoje sredine!

Pojam apostolata

III.

OSVAJALAČKE DUŠE

I ne treba misliti, da je taj doprinos bio dan na uzbudljiv način, koji ne bi bio niti moguć, u vrijeme progona. Ne, bio je dan na najskromniji i šutljiv način: pojedinačnim apostolatom, koji su razvijali ondašnji prvi kršćani razborito i ujedno odvažno, zadahnuti silnim duhom osvajanja. Zato se događao ovaj slučaj: gdje je bio jedan kršćanin, stvarali su se, kao nekim čudom, drugi kršćani, koliko u potleušici siromaha toliko u palači Cezarovo, koliko u dućanu trgovca toliko u dvorani predstavnika vlasti ili u vojničkom taboru.

Na taj način vjera se širila kao dobrotvorni fluid, koji nevidljivo ispunja sav zrak. Toliko, da je apologeta Tertulijan, u drugom vijeku poginami mogao upraviti ove riječi: »Mi (kršćani) istom smo se jučer pojavili; a ipak smo ispunili sve vaše stvari; gradove i otoke i dvorce i općine,

Bog ispunja svetošću po uzoru Isusa Krista.

»Bože, čuvaj nas iznutra i izvana, da se obranimo od svih tjelesnih protivština i da se očistimo od zlih misli« (Početna molitva).

»Smjerno Te molimo, svemogući Bože, da Ti ugodnim vladanjem služe oni, koje krijepiš svojim otajstvima« (Popričesna molitva).

A naš sveti život baš sastoji u ovoj čistoći: »Ovo je volja Božja: posvećenje vaše... da svaki od vas znađe držati tijelo svoje u posvećenju i poštenju, a ne u strastvenoj požudi« (Poslanica).

Naš dobri i božanski Učitelj Isus providio je, kako će nas učiniti sposobnima i spremnima, da svladamo poteškoće, koje su skupčane s tom borbom, tim, što nam je obećao neizrecivu nagradu, punu radosti i slave. Na čudni način daje uvid u to otajstvom Preobraženja na Taboru. Kako je utješno i samo djelomično i nepotpuno viđenje slave Isusove: »Gospodine, dobro nam je ovdje biti!« (Evanđelje).

Duša se tako osjeća blizu Bogu: ne vidi ga, ali vidi, da od Njega izlazi svjetlost, koja sve obasjava, i osjeća Ga; osjeća Ga kraj sebe, u sebi, dapače osjeća se, da je ona u Njemu i u doticaju s Njim čuti kao neku toplinu i slast. On joj govori i ona Mu odgovara kao prijatelju, kao ocu, kao zaručniku. Našla je život svoga života i svoju sreću. Sad već bi joj bez Njega bio život prazan i očajnički. Duša, obasjana ovako ovim svijetlom i nebeskom radošću, ne bi više htjela saći s mistične gore te sa sv. Petrom opetovano govori i kliče: »Gospodine, dobro nam je ovdje biti!«

mjesto vaših skupština, iste vojne tabore, plemena, dekurije (čete od 10 konjanika), carsku palaču, senat, forum; samo smo vam ostavili hramove«.

I pomislite, da je Crkva bila tada još u okovima; nije imala hramova; i svećenici nijesu mogli propovijedati javno. A ipak kršćanska se vjera širi, prodire u sve društvene slojeve, posvuda naveliko osvaja.

Kako se tumači ta činjenica? Zar samo propovijedanjem i čudesima apostola? Ne. Ti ne ćeš moći to potpuno protumačiti, ako ne budeš držao na umu, da su ondašnji kršćani bili osvajalačke duše, bili su neka vrst misionara.

Ovakvih duša, ovakvih naravi Crkva treba i u našim danima. Jer se poganstvo — barem što se tiče prakse života — ponovno pojavilo među kršćanskim narodima. Vjernici moraju dakle biti danas, kao i u prvim kršćanskim vijekovima, propagatori-

ma Evandolja, osvajačima duša, misionarima naših krajeva.

Nije li zato blgpk. Pio XI. pozvao svjetovnjake svega svijeta u redove Katoličke Akcije?

POVRATAK PRVIM POČECIMA

Baš, dok je čitao spise apostolske, — u mu Vrhovnog Svećenika zasjao je pravi i čisti pojam Katoličke Akcije, utvrđen nato u onoj uostalom već klasičnoj i svima poznatoj definiciji: »suradnja svjetovnjaka u hijerarhijskom apostolatu Crkve«. U onim stranicama, gdje sv. Pavao zove »svojim suradnicima u Isusu Kristu« neke ljude i žene, što ga pomogloše u širenju i tumačenju Evandolja, nalaze se prva poglavlja povijesti Katoličke Akcije ili apostolata svjetovnjaka u službi Crkve.

Od ove povijesne činjenice, koja rasvjetljuje prve početke Crkve, i, barem dijelom, tumači njene prve čudesne uspjehe, Vrhovni Svećenik povukao je ovaj praktičan zaključak: danas se ljudsko društvo povratilo na vjerske prilike prvih vremena kršćanstva, jer je dobrim dijelom ponovno postalo pogansko ili barem živi poganski. Treba se dakle povratiti na prvotne apostolske metode. Treba doprijeti do prvih početaka.

»Što bi bila učinila — pitao se jednoga dana isti Vrhovni Svećenik, govoreći katoličkim društvima — što bi bila mogla učiniti Dvanaestorica, raspršeni u neizmjerne-sti svijeta, da nijesu bili pozvali oko sebe svijet — ljude i žene, staro i mlado — govoreći im: *Nosimo blago nebesko, pomozite nam, da ga razdijelimo?*

E pa dobro, još i danas nosioci blaga nebeskoga, svećenici, pozivlju oko sebe ljude i žene, da ih pomognu u mučnom poduzeću raspodjele tih dobara. I kao što je Crkva pobijedu slavila nad starim poganstvom — djelovanjem svjetovnjaka katolika, tako će i danas lako moći da pobijedu iznese nad današnjim poganstvom, ako njena vjerna djeca, zadahnuti misionarskim duhom, postanu suradnici svećenstva; ako, poput prvih kršćana, postanu središnje točke, koje će oko sebe širiti vjeru Kristovu.

POZIV PAPE

No, kako je već rečeno, prvi kršćani pomogli su apostole u širenju i tumačenju Evandolja, nadasve svojim pojedinačnim apostolatom, osvajanjem duša u vlastitoj sredini, u kojoj je pojedini kršćanin živio. Tako treba da bude i u sadašnje doba.

Istina je: Katolička Akcija, koja je nastala za to, da obnovi apostolsko junaštvo prvih kršćana, mnogovrsni je apostolat. Ona kreće u raznim pravcima. Od njenog opsežnog programa nije isključen nikakav rad, koji bi na kakav način mogao da doprinese slavi Božjoj i dobru duša. Neke od njezinih djelatnosti razvijaju se u zajednici. No jedna vrsta apostolata, koja se u sadašnjim društvenim prilikama pokazuje posebno potrebitom, je baš ova, koju mi savjetujemo: *pojedinačni apostolat u vlastitoj sredini*.

I blgpk. Papa na nj upozoruje sve kršćane, napose one, koji vojuju u redovima Katoličke Akcije. U enciklici *Quadragesimo anno* On je napisao: »*Da se dovede natrag Kristu razne staleže ljudi, koji su ga se od-*

POSTUPAK PRI GLASOVANJU

Postupak pri glasanju za izbor Pape odveć je točan i zamršen. Da netko bude izabran za Papu, treba da je on dobio dvije trećine glasova prisutnih izbornika.

Bula *Aeterni Patris* Grgura XV. propisuje slijedeće uvjete za valjanost izbora:

1. Većina, koja se traži, je dvije trećine kardinala.
2. Nitko ne može glasovati za se; ako bi to učinio, njegov glas se poništava.
3. Nitko ne može, kod tajnoga glasanja i kasnijega priključka dati glas za istoga kandidata, iz najjednostavnijega razloga, što se glasovi pri kasnijem priključku pridodavaju glasovima prvoga glasanja, pak bi izbornik tada dao dva glasa dotičnom kandidatu, dok ima prava samo na jedan. U tom slučaju njegov bi glas bio ništetan.
4. Da se omogući provjeravanje glasovnica, svaka pojedina od njih mora imati na sebi motto (lozinku) i odgovarajuću brojku, kao što i potpis onoga, koji glasuje.
5. Ipak tajna glasanja mora se poštovati. Baš zato, dok se lozinka i brojka uvijek provjeravaju, potpis se pročita samo u slučaju nužde. Na primjer: ako jedan od kandidata dobije točno dvije trećine glasova ili ako bi dvije glasovnice za razne kandidate imale istu lozinku; ako bi se uspoređujući rezultate dvaju glasanja ustanovilo, da brojke i lozinke jedne glasovnice od kasnijega priključka ne bi odgovarale onima glasovnica od prvoga glasanja.
6. Svaka glasovnica, koja nosi dva imena, poništava se.

Podlistak

Konklave

U staro doba bilo koji vjernik mogao je postati Papom. I oženjen čovjek mogao je biti izabran. Supruga bi mu u tom slučaju stupila u koji redovnički samostan, a on s papinskom tijarom primio sve svete redove. Nijedan katolik muškarac, strogo uzevši, ne bi bio isključen od mogućnosti izbora za Papu.

Nakon Nikole II., to jest od 1061., svi Pape, osim 9 njih, izabrani su između kardinala. Zadnji, komu je falio grimiz, bio je Urban VI. g. 1378.

Bilo je kardinala, koji su postali Pape, a da još nisu bili posvećeni za biskupa.

Iza velikoga zapadnog raskola Pape su uvijek bili Talijani, osim dvaju Španjolaca Borgija i Nizozemca Hadrijana VI.

Kad su koncem XI. stoljeća sami kardinali postali redovitim izbornicima Pape, oni su obično birali Papu između sebe. No i ova izgoda razdoblja ima Papa, koji nijesu bili izabrani među kardinalima. Benedikt XIV., naglašujući doduše, da Papa može biti izabran izvan kardinalskoga zbora, nadodaje, da je ipak zgodnije izabrati ga između kardinala, jer su među njima uvijek mnogi, koji su sposobni da upravljaju Crkvom. Nijesu u pravu ni oni, koji misle, da Papa nužno mora biti koji Talijan. Nika-

kva apostolska konstitucija ne propisuje takav izbor, a ako su od skoro 4 vijeka izbornici dali prednost Talijanima uzdižući ih na stolicu sv. Petra, to se jednostavno činilo iz nekih osobitih obzira.

Papa mora biti izabran od kardinala. Pod tim se podrazumijevaju svi kardinali, koji su imenovani u konsistoriju, pa primili već ili još ne primili kardinalski šešir.

Da netko postane kardinalom, ne treba dobiti prije više redove. Dosta je biti klerikom. No kardinali, koji imaju samo niže redove ili subdikonat, mogu prisustvovati Konklavu, ali ne mogu biti izbornici, ako prije nijesu postigli od Pape posebnu dozvolu. Mogli bi lako primiti dikanat za vrijeme ispražnjenja Svete Stolice i u samoj klauzuri Konklava. Kardinal vikar, kojega jurisdikcija smrću Pape nije prekinuta, mogao bi im podijeliti ovaj red.

Kao što nijedan zastupnik u građanskim parlamentima ne može primiti zastupnički mandat na silu ili uz kakvu obvezu, tako i izbornici Pape ne mogu podležiti nikakvim izvanjskim utjecajima, a još manje mogu nametnuti kakav uslov budućem Papi.

Kad bi se izbor Pape obavio uz obećanje kakvoga dostojanstva, nadarja ili novca, bio bi ništetan, a prekršitelji upali bi u stroge kazne određene protiv onih, koji trguju svetim stvarima.

Austrija, Francuska i Španjolska, međutim, svojatale su neko pravo isključenja ili *veta* (zabrane), koje je sastojalo u tome, da su po kome kardinalu mogle označiti

jednu osobu, kao nepovoljnu, da bi bila izabrana za Papu. Ovo isključivanje toleriralo se, a često sami kardinali izbornici smatrali su ga samo kao jednostavni savjet.

Pio X. učinio je kraj tom traženju vlada te je konstitucijom *Comissum Nobis* od 20. I. 1904. zabranio svako uplitanje građanske vlasti pri izboru Pape. Pio IV., Grgur XV., Klement XII. i Pio IX., u svojim odredbama o Konklavu, već su nastojali, da isključe ovo uplitanje, ističu Pio X. u svojoj konstituciji, ali njihove odredbe nijesu imale željenog uspjeha. U punini svoje apostolske vlasti, on odbacuje i formalno osuđuje građanski *veto* ili pravo isključenja, pa bilo to izraženo i samo u obliku obične želje, a osim toga i svako drugo uplitanje, posredovanje, zauzimanje svjetovnih vladara, pod bilo kojom izlikom. Pozivom na svetu poslušnost, pod prijetnjom Božjega suda i kazne izopćenja *latae sententiae* Pio X. zabranjuje kardinalima i svima onima, koji sudjeluju u Konklavu, da prime od strane koje građanske vlade dužnost, da izjave *veto* ili *isključenje* i s njim upoznaju, u bilo kakvom obliku, kardinala na općem ili posebnom sastanku. Ova zabrana, kaže Papa, proteže se na svaku vrst građanske intervencije pri izboru Pape.

Ova prestroga konstitucija bila je izazvana intervencijom Austrije u Konklavu 1903., kad je kardinal Puzyna, krakovski nadbiskup, izjavio u ime austrijskoga cara Franje Josipa *veto* protiv izbora kardinala Rampolle.

rekli, potrebno je prije svega izabrati u njihovoj sredini i odgojiti pomoćnike Crkve... Prvi i neposredni apostoli radnika moraju biti radnici, a obrtnici i trgovci apostoli obrtnika i ljudi od trgovine.»

U još novijoj enciklici *Divini Redemptoris* o bezbožnom komunizmu blgpk. Sveti Otac upro je prstom u apostolat sličnoga naprama sličnome kao najuspješnije sredstvo kršćanske propagande. Evo njegovih doslovnih riječi: »Vojnici Katoličke Akcije, dobro pripravljeni i poučeni, bit će prvi i neposredni apostoli svojih drugova, s kojima skupa rade, i postat će dragocjeni pomoćnici svećenika, da donesu svijetlo istine i uklone teške tjelesne i duhovne nevolje kod onih bezbrojnih društvenih slojeva, koji su odbojni radu svećenika ili radi već ukorjenjenih predrasuda protiv samoga svećenstva ili radi žalosnog vjerskog nehaja.»

Ove riječi nam kažu, da je apostolat vjernika u vlastitoj sredini dandanas prava potreba. I koristit će, da razmotrimo, s nekom lakoćom, njegove mnogostruke razloge.

Ali prije toga hoćemo da dokažemo, kako je takav apostolat *kršćanska dužnost*.

Iz naših krajeva

ZA NOVO DRŽAVNO UREĐENJE. Konstatirajući, da hrvatsko pitanje nije samo političko, nego i gospodarsko i financijsko, zagrebački »Hrvatski Dnevnik« piše ovo: »Hrvatski narod traži takovo uređenje državne zajednice, koje će hrvatskom narodu osigurati političku, financijsku i gospodarsku samostalnost, tako da svoja materijalna i duhovna dobra upotrebljava za sebe i za svoj razvitak.»

NOVIM MINISTROM BEZ LISNICE imenovan je g. Vojko Čvrkić, bivši ministar pošta i nar. poslanik.

NOVI BANOVI. Umirovljeni su: ban dunavske banovine Svetislav Rajić i ban vardarske banovine Marko Novaković. Za novoga bana dunavske banovine u Novom Sadu imenovan je odvjetnik iz Sida g. dr Jovan Radivojević, a za bana vardarske banovine u Skoplju narodni poslanik g. Vladimir Hajduk-Veljković.

»BALKAN« OBUSTAVLJEN. Odlukom ministra unutrašnjih poslova, nakon trokratne zapljene, zabranjeno je daljnje izlaženje poznatoga hrvatožderskog beogradskog polutjednika »Balkan«, koji je izdavao Krsta Cicvarić.

FINANCIJSKI ZAKON, kako je predložen od vlade D. Cvetkovića, prihvaćen je od financijskog odbora s ovim izmjenama: Povučena je čl. 79. o osnivanju ministarstva narodne kulture, a putem amandmana ministar financija najavio je izmjenu § 84. t. 7, kojim se zabranjuje ispoljavanje stranačke pripadnosti i stranačko djelovanje i isticanje u ma kojem obliku službenicima financijske kontrole. Nato je prijedlog financijskog zakona, zajedno s novim proračunom, upućen je na daljnji pretres i prihvata Nar. skupštini, u kojoj je 1. t. mj. već počela proračunska rasprava. Iz tehničkih razloga oni opozicioni zastupnici, koji su izabrani na listi

dra Mačka, osnovali su 5 parlamentarnih klubova, a to zato, što predstavnici klubova mogu u proračunskoj debati govoriti po jedan sat, dok drugi zastupnici mogu govoriti samo po pola sata. Opozicioni zastupnici iznijet će u svojim govorima svoje gledište o sporazumu Hrvata i Srba. Svi će nastupiti jednodušno.

BROJ DRŽAVNIH SLUŽBENIKA u cijeloj državi iznosi po budžetu za 1938—39 god. ukupno 199.066 lica, dok je broj penzionera bio na 1. VII. 1938. svega 59.906 lica.

Širom svijeta

KONKLAVE ZAPOČEO. 1. t. mj. stigla su napokon i zadnja tri očekivana kardinala: O. Connel, nadbiskup Bostona, Mons. Copello, nadbiskup Buenos Airesa, i Mons. Lene de Siveira Cintri, nadbiskup Rio de Janeira. Tako će se kod izbora Pape ovaj put naći na okupu svi kardinali. Njihov zbor sada broji 62 člana, koji su svi 1. t. mj. ušli u Konklave, da izaberu Papu. Ujutro je u Paulinskoj kapeli odslužena svečana sv. Misa, kojoj su sudjelovali svi kardinali, članovi diplomatskog kora i predstavnici rimske aristokracije. Za vrijeme Mise Mons. Bacci održao je govor, u kome je pozvao kardinala, da pri ulasku u Konklave sabrano pristupe izboru novoga Pape te izaberu najdostojnijega. Popodne u 4 s. svi kardinali u svečanoj procesiji ušli su u Konklave, koji se zatvorio točno u 6 s.

AZANA DAO OSTAVKU. Predsjednik španjolske republike Azana dao je ostavku s motivacijom, da više nema pravne podloge za vršenje predsjedničke dužnosti i da vojnički otpor republikanaca nema više izgleda u uspjeh. Dužnost predsjednika republike, prema ustavu, preuzeo je predsjednik španjolskog crvenog parlamenta Martinez Barrio. Čini se, da će se tako španjolski događaji brže razviti nego se mislilo. Nacionalisti su već do u tančine pripremili ulazak svojih četa u Madrid.

ENGLESKA I FRANCUSKA PRIZNAJE FRANCA. Engleska i Francuska 27. pr. mj. priznale su vladu generala Franca. Očekuje se slična odluka Udruženih Država Amerike.

PROTUKOMINTERNI PAKT Italije, Njemačke i Japana bit će pojačan vojnim savezom, ali samo protiv Kominterne, kako uvjerava japanski ministar Hiranuma.

LIKVIDACIJA VJERSKE OBUKE U ŠKOLAMA. Prema prijašnjim raspisima izdao je prošlih dana njemački ministar unutrašnjih poslova i prosvjete Seyss Inquart naređenje, da odsad prestaje vjeronaučna inspekcija po školama, da prestaje missio canonica i da svećenici katekisti nemaju nikakvog prava na nagradu.

Križarske vijesti

PROSLAVA PETNAEST-GODIŠNICE ORGANIZACIJE. U Dubrovniku je održana proslava 15-godišnjice osnutka naše organizacije, na kojoj je govorio br. prof. Kaštelan Mladen.

će, da bude izabran za Papu. U donjem dijelu kardinal napiše jednu brojku i lozinku po svojoj volji; savine kao i gornji dio i udari dva pečata preko ovoga drugog pregiba. S donje strane glasovnice otisnuti su razni ukrasi, arabeske i vinjete, da se ništa ne može raspoznati ni vidjeti. Ako hoće, kardinali mogu ispuniti glasovnicu u svojim odajama.

Glas se predaje po redu starosti. Svaki kardinal noseći glasovnicu privinutu drži je u vis, približuje se oltaru, poklekne i polaže zakletvu, koje se tekst nalazi tu pred njegovim očima: *Zovem za svjedoka Krista Gospodina, koji će me suditi, da izabirem onoga, koga po Bogu držim, da treba izabrati.* Polaže nato svoju glasovnicu na jednu plitvicu i pušta da padne u jedan veliki kalež. Pošto se pokloni križu na oltaru, povlači se.

Ako ima nemoćnih, koji su prisiljeni, da ostanu u svojim ćelijama, tri kardinala bolničara, određena ždrijebom, uzimlju s velikog stola u sredini kutiju ili skrinjicu, na kojoj je izbušen otvor, daču je provjeriti, da je prazna, i zatvaraju je ključem, koji stavlja ju na oltar. Zatim idu u sobu bolesnikovu, koji, nakon što položi zakletvu, uvlači svoju glasovnicu u skrinjicu. Bolničari se vraćaju, skrinjicu otvaraju skrutatori i glasovnice se stavlja ju u kalež, koji se nosi nato na stol u sredini, oko koga posjedaču tri skrutatora. Prvi skrutator miješa glasovnice, zadnji ih broji i stavlja u jedan drugi kalež. Ako je njihov broj veći ili ma-

POSJETI I PREDAVANJA. U nedjelju 29. I. posjećena su Križarska Bratstva u Koprivnici, Ludbregu, Varaždinu (br. Frano Grgić).

OBRAČUN DUGOVANJA. Već smo upozorili sva društva, da obračunaju svoja dugovanja, koja imaju prema VKB-u.

NAJAVA DUHOVNIH VJEŽBI. Upozoravamo sva društva, koja žele održati duhovne vježbe, da se odmah prijave VKB-u, da bi mogli poslati svećenika, koji će za njih održati duhovne vježbe.

Naši dopisi

VELI RAT (Dugi otok)

23. veljače t. g. predao je Bogu plemenitu svoju dušu preč. don Josip Mirković, počasni kanonik, umirovljeni župnik. Usprkos duge bolesti koju je kršćanskom ustrpljivošću podnašao vršio je savjesno svoje svećeničke dužnosti kroz 54 godine svećeničkoga života. Odlikovao se plemenitošću, dobrotom, pobožnošću i ustrpljivošću. Župnikovao je većinom po župama Dugog Otoka. Obljubljen kod puka i svećenstva. Na sprovodu 24. pr. mj. sudjelovao je cijeli puk. Općinu Božava zastupao je u g. Uglešić Kazimir, tajnik, a »Sveć. Uzajamnost« v. don Andrija Oštrić. Sprovod do crkve vodio je v. Sečarić don Toma, župnik Ista. Lijes su nosili v. gg.: Oštrić don Ante, dušobrižnik Solina, Oštrić don Andrija, dušobrižnik Božave, Jurčev don Ivan, dušobrižnik Molata, i Paro don Frane, dušobrižnik Zapuneta. Sv. misu pjevanu je otlušio te dao održanje i vodio sprovod do grobišta v. don Petar Vlasanović, dušobrižnik V. Rata. Pred održanjem oprostito se od pokojnoga v. Jurčev istaknuvši vrline njegove, ugled svećenstva i trpljenje današnjega svećenika, borca-junaka istine, pravde i ljubavi, nadovezujući sve skladno sa smrću blgpk. Sv. Oca Pape Pija XI.

Tjedan proti psosti održao se s još većim žarom i uspjehom i ove godine. A tako i »Svjetska Molitvena Osmi-
na«.

I ovu je župu duboko dirnula smrt Sv. Oca Pape Pija XI. Sa zanimanjem prati puk o tome novine i radijske vijesti, a tako je pozorno slušao dvije propovijedi mjesnoga dušobrižnika: o Sv. Ocu Papi Piju XI. te o izboru i krunisanju novoga Pape. S naročitim interesom je promatrao razne slike prigodom smrti Papine i slike svih kardinala, izložene na prozoru župnog ureda.

Kroz g. 1938. rodilo se u ovoj župi 6, vjenčalo 7, a umrlo 5.

Početkom 1939. bilo je već 5 vjenčanja.

Početkom ovoga mjeseca premješten je u Split naš mještatin učitelj g. Mirković Josip, kojemu i ovim putem srdačna hvala na zauzimanju oko odgoja i pouke djece, kojoj je bio primjer savjesnoga katoličkoga učitelja.

Novi učitelj još nije imenovan, pa i ovim putem apeliramo na dotične vlasti, da ne bude izgubljena ova školska godina.

Velarčanin

SKRADIN

Križarska omladina u Skradinu priredila je obilnu lutriju 18. XII. 1938. za nabavku jaslica u crkvi. Ova akcija agilne omladine imala je svoj uspjeh, i nabavljene su vrlo lijepe jaslice, koje su darovane crkvi.

12. II. održana je komemorativna skupština Kat. Akcije za blagopokojnog Pape Pija XI. Duhovnik v. don Joso Arnerić održao je govor o životu i veličini pok. Pape. Zatim je predsjednik Malih Križara br. I. Mihaljević recitirao pjesmu »Ocu kršćanstva Piju XI« od J. Kornera, a predsjednica Križarica L. Marin održala predavanje »Kat. akcija i Papa Pio XI«. Skupština je bila odlično posjećena te nije bilo mjesta za daljnje posjetnike, koji su nadolazili. - U subotu 18. II. održane su svečane zadušnice za pok. Papu. Bile su zastupane sve katoličke, hrvatske i kulturne ustanove, kao i svi uredi. Misu je odlično pjevao dječji zbor uz pratnju orgulja. Uz ostalo pjevao je »Smiluj se« i »Iz dubina« od R. S. Poslije mise upr. župe održao je komemorativni govor. Odziv vjernika je bio velik. Katafalk je bio impozantan. Kroz vrijeme žalosti cijeli katolički Skradin bio je obavij u crninu.

19. II. osnovano je društvo »Katolička žena«. Upisalo se 35 članica. Predsjednicom ovoga društva izabrana je poznata agilna katolička radnica gđa Štefanija Mihaljević. Sa glavne skupštine poslan je pozdravni brzojav preuzv. biskupu. Društvo je započelo svoj rad sa zajedničkom sv. pričesti. Ima nade, da će društvo donijeti obilna duhovna ploda i u kućama pojedinih. Pokroviteljica društva je »Marija Pomoćnica kršćana«.

U Skradinu je osnovan odbor za pravak crkve i grobišta te za nabavku ormara za nadžupsko-opatsku biblioteku. Akcija ovog odbora dobro uspijeva te ima nade, da će doskora biti ostvarene želje ovog odbora.

Jedna plemenita osoba u Skradinu dariva dva zvona za crkvu sv. Jere na grobištu. - Križarska omladina je uspjela, da svojom brigom, nastojanjem te sabirnom novčanom akcijom pretplati 40 siromašnih kuća u selu Bićine župe Skradin na »Glasnik Srca Isusova« i »Glasnik sv. Josipa«. Uspjeh širenja katoličke štampe zahvaća sve više maha, za što su osobito zaslužne mjesne Križarice.

DRNIS

Pokladna priredba omladine Kat. Akcije. Mladići-glazbari priredili su 5. II. t. g. vrlo uspješnu zabavu u korist glazbe. Otvorile su je djevojčice sa simboličnom igrom »Lijepa naša«. Zatim su izveli dilemanti veoma poučni socijalni komad »Proketo zlato«, te jedan savremeni šaljivi igrokaz »Kirija«. K tomu izveden je na opće zadovoljstvo monolog »Dimnjačar«, koji se morao ponoviti. Između čina bile su deklamacije »Medicina« i »Ja sam Lovko« od Neurastenikuša. U međuvremenu svirala je društvena glazba. Na svršetku bila je bogata lutrija od darova, kojima su naše društvo darovale osobito Zene Kat. Akcije i ostali prijatelji. Radi pažnje, koja nam se posvetila, mo-

U slučajevima osobitih poteškoća ili dvojba u pogledu koje glasovnice, kardinali skrutatori mogu rastvoriti gornji dio glasovnice, na kojemu se nalazi ime izbornika. Ovo otvaranje se nameće također u osobitom slučaju, kad koji kandidat dobije točno dvije trećine glasova, koliko je potrebno, da bude izabran. Da budu sigurni, da on nije dao glas sam za se, zamole ga, da kaže, koja je njegova brojka i lozinka, te se otvara gornji dio njegove glasovnice, da je se provjeri.

Postupak prebrojavanja glasova još nije završen. Skrutatori bi bili mogli u čemu pogriješiti. Tri kardinala dakona bivaju ždrijebom izvučeni, da u svojstvu *Recognitores* pregledaju rad skrutatora i tek poslije ovoga njihovog pregleda proglašuje se rezultat dvostrukoga prebrojavanja glasova.

PUŠTANJE »DIMA«

Bilo kakav bio ovaj rezultat, glasovnice se odmah zapale u maloj peći, koja je postavljena uz oltar. Jedan papinski ceremonista ima dužnost, da to obavi. U slučajevima, kad do izbora nije došlo, pomiješa malo vlažne slame s glasovnicama, da dobije gusti dim, što označuje svijetu, koji je okupljen na trgu sv. Petra, da Papa nije izabran. Ako je naprotiv izabran, glasovnice se zapale skupa sa suhom slamom, koja pušta bijeli i lagani dim.

Ovo se radi ujutro i navečer, dok koji od kardinala ne dobije dvije trećine glasova, koje se traže za izbor. Ako se pri prebro-

7. Ako broj glasovnica ne odgovara broju prisutnih kardinala, glasanje se poništava i odmah se ponovno glasuje.

8. Treba poduzeti sve potrebne mjere sigurnosti, da se ne povrijedi tajna glasanja. Izuzimlje se slučaj, kad je koje provjeravanje neophodno potrebno, da se ustanovi, da postoji tražena dvotrećinska većina.

MJERE SIGURNOSTI ZA GLASOVANJE

Pošto kardinali ostanu sami u Sikstinskoj kapeli, čija su vrata zatvorena, najmlađi kardinal dakon uzimlje s velikoga stola, koji se nalazi blizu oltara, drvene kuglice, na kojima su napisana imena prisutnih kardinala; na glas ih broji, jednu po jednu, čitajući odnosno ime, i baca ih jednu po jednu u tobolac od ljubičaste svile. Strese nato tobolac i vadi vani tri kuglice. Označena trojica kardinala su skrutatori. Izvlači još tri kuglice: to su bolničari s dužnošću, da pokaže, ako je potrebno, glasove bolesnih kardinala u njihovim ćelijama. Skrutatori predsjedaju otvaranju glasovnica.

Ceremonisti priprepe glasovnice na stolu i postave u dvije srebrne zdjelice.

One su razdijeljene na tri dijela. Na gornjem su otisnute ove riječi: *Ja kardinal.* Izbornik tu dodaje svoje ime. Ovaj dio glasovnice savine i zaklopi te pričvrsti crvenim pečatnim voskom, na koji udari pečat po volji. Po sredini glasovnice otisnute su riječi: *Uzabiram za Svetog Oca Papu Prečasnog Gospodina moga Gosp. Kardinala.* Tu izbornik napiše ime kardinala, koga lo-

rali smo to prirediti u prostorijama kina »Biograd«, jer su naše bile premale, da prime sve posjetioce. Posjetili su tu priredbu članovi pjevačkoga društva »Krešimir« iz Šibenika, kao i delegacija sa župnikom iz Skradina. Uspjeh koliko moralni toliko materijalni s ovom priredbom postignut je!

Svečane zadušnice za sv. Oca Papu Piju XI. Netom se doznalo za smrt velikoga Pape Pija XI., cijeli Drniš bio je u crnini: izvjesile su crninu sve kuće privatnika, kao i svi uredi i sva društva. Crnina se digla tek 18. II., a na mnogim zgradama je još i kasnije ostala. Kroz čitavo to vrijeme zvonilo se na svim crkvama u župi tri puta dnevno. Ne samo društva Kat. Akcije, nego i ina društva obustavila su sve zabave. Tako Org. HSS, i prije odluke Vodstva, odgovorila je svoj društveni ples, koji je bio najavljen baš za 12. II. Prema odredbi Biskupskog Ordinarijata, kao u cijeloj biskupiji, tako i u Drnišu održane su zadušnice u subotu 18. II. Prisustvovala su sve vlasti, uredi, škole i društva. Za vrijeme sv. Mise bile su zatvorene sve radnje i uredi. Kod veličajna katefalka, koji je s puno ljubavi napravio poznati vrijedni sakristan Pešo Mrčela, održao je govor dekan fra Petar dr Berković. Prikazao je veličinu sv. Oca i njegov blagoslovljeni rad za sv. Crkvu i za cijelo čovječanstvo. Nakon toga glazba Kat. Akcije odsvitala je oproštajnu pjesmu. Također u nedjelju 19. II. održao je župnik na pučkoj sv. Misi govor o sv. Ocu Papi Piju XI. A poslije sv. Mise podijeljeno je svečano održanje kod katefalka.

PREKO

Statistika g. 1938. U župi Preko kretanje stanovništva bilo je slijedeće: Rode-nih 83, i to 54 u mjestu, a 29 u bolnici u Arbanasima, od toga 42 muških, a 41 ženskih. Vjenčalo se 12 parova. Umrlih je 36, i to 18 muških, a 18 ženskih, 30 u župi, 6 vanka. Svega pučanstva je u župi: u mjestu prisutnih 2676, a na Ošljaku 213; odsutnih iz mjesta 968, s Ošljaka 81. Dose-ljenih stranaca 293. Ukupni broj duša iz-naša: prisutnih u župi 2889, odsutnih 1049, svega 3938.

PRIMOŠTEN

Vjenčanje Marije Huljev i Paška Čurko iz Knina bilo je u nedjelju 12. pr. mj. Vje-renica je kći dobre obitelji i sve od najmla-đih dana članica križarske organizacije. Nje-zine odlike istaknute su za stolom sa strane brojnih govornika, a posebno značajno iz-ustiju njezine prijateljice-pretsjednice mjes-noga Križarskog Sestrinstva Jurke Huljev. Pomiljivo je bio saslušan govor roditelja i same vjerenice. Njoj i njezinom drugu želi-mo sreću u životu, a ovom prilikom najljepše čestitke!

PRGOMET

Tjedan protiv psosti. U koliko dopuštaju zagorske prilike, udaljenost crkava, župnika i župljana, proveo se s uspjehom tjedan proti psosti. Župnik je u dva maha vrlo zgodno i uvjerljivo propovijedao o temi, i probudio kod seljaka volju, da se okane bo-gumrske psosti. Seljaci su s naročitim inte-resom pratili i usvojili propovijedi. — Naredio

javanju glasova proglasi izbor koga kan-didata, pozove se u Sikstinsku kapelu taj-nika Konklava, učitelje obreda i sakristana.

Kardinal dekan, u pratnji poglavica reda svećenika i dakona, dođe pred izabranoga i pita ga: *Primaš li tvoj kanonski obavijen izbor za Svetog Oca Papu?* Ako izabrani prihvati, svi se baldahini, koji su se nalazili nad sjedalima pojedinih kardinala, spuste, samo onaj njegov ostane podignut. Dekan pi-ta novoga Papu, koje će ime uzeti, a on pri odgovoru često navede i razlog, zašto baš to izabire. Tajnik Konklava uz pomoć ce-rimonista sastavi službeni spis o izboru i prihvatu izbora.

Kroz to vrijeme puste u kapelu kon-klaviste izabranoga, koji ga otprate u bližu dvoranu, da ga obuku u papinske haljine.

Odmah nato Papa potvrdi u njegovoj službi staroga Kamerlenga ili imenuje no-voga, ako je takav slučaj, jer ova dužnost ne može ostati nepopunjena ni sami jedan dan.

Kamerlengo se približi Papi i stavlja na prst prsten Ribara, koji Papa opet predaje Prefektu cerimonija, da na nj dade utisnuti njegovo ime.

Papa, u pratnji kardinala, izlazi iz Sik-stinske kapele, da pođe do svoje ćelije. Me-dutim kardinal prvi dekan javlja izbor na-rodu, našto novi Papa izade, da s balkona crkve sv. Petra svečano podijeli apostolski blagoslov prisutnom narodu i svemu kršćan-skom svijetu.

im je suviše, da se u dva petka tri put na dan vanredno zvoni. U to vrijeme morao je svak, ko je čuo zvuk zvana, da klekne, izmoli djelo skrušenja i pohvale Inenu I-susovu. Narod je s duševnim zadovoljstvom to izvršio. — Od beštine i beštije nema razlike nego za jedno slovo. M.

SEPURINE

Vijest, da je dr don Josip Mijat, do-sadašnji obljubljeni župnik sela Mandaline, menovan dušobrižnikom sela Sepurine, ob-veselila je mještane sela. Razložno, jer je novoimenovani dušobrižnik njihov sumje-štanin i jer ga imaju u ugodnoj uspomeni sela, u kojima je dosad dušobrižnikovao, što oni, kao o svome sumještaninu dobro zapamtješe i pamte.

U nedjelju 5. t. mj. imao je n da na-stupi službu. Sepurinani htjeli su da vidno iskažu svome svećeniku — sumještaninu simpatije te su ga u velikoj povorci, pra-ćena od mjesnog glavaru Tome Cukrova i predsjednika Seljačke Sloge Mate Skroze, uz slavljenje zvana i zastavama dopratili do crkve. Prostrana šepurinska crkva bila je

kao u blagdane puna. Preko sv. Mise odr-žao je novoizabrani dušobrižnik prigodno slovo i na kraju zahvalio svojim župljanima na iskazanoj mu ljubavi.

Mještanin

SALI

Priredba Križara. U nedjelju 29. I. t. g. dali su naši Križari svoju priredbu. Uz je-dno predavanje i nekoliko deklamacija kra-sno su izveli igru »Osveta« iz seljačkoga života. Pošto je dvorana bila puna te ih je bilo dosta, koji je ovoga puta nijesu mogli vidjeti, to se ista priredba ponovila na Svi-jećnicu 2. t. mj. I jedan i drugi put publika je bila zadovoljna videći volju i sposob-nost Križara. Na ovoj priredbi pokazali su volju i sposobnost sve mladići ispod 20 go-dina. I ako naši mladići imaju dosta po-teškoća i zapreka u svome radu, ipak neu-morno i neustrašivo koracaju svome cilju: popravku i preporodu samoga sebe, svoga sela i svoga naroda. — Križari! Samo na-prijed u započetoj radu, jer ste vi budu-ćnost Sali. — Bog živi!

Saljanin

Život Šibenika

Svečana komemoracija Sv. Oca Pape Pija XI.

Ne samo svečanom zadušnicama u ba-zilici sv. Jakova, već i posebnom svečanom komemoracijom katolički Šibenik htio je da počasti svijetlu uspomenu Velikog Pa-pe Pija XI.

Inicijativom Gradskoga Vijeća Katoli-čke Akcije u nedjelju 26. II. navečer upri-ličena je ta komemoracija u Katoličkom Domu. Dvorana Kat. Doma bila je sva za-strta crninom, a na pozornici, okružena cvijećem i palmama, stajala je velika sli-ka nezaboravnog Pape našega Pija XI., Pape Katoličke Akcije.

»Cecilijanski Zbor«, pod vod-stvom svoga vrijednog maestra vlč. don J. Španića, prvi je uz pratnju limenog or-chestra dobro otpjevao »Requiem aeter-nam« iz Mise op. 52 V. Gollera. Križar Parica Ivo uspjelo je nato deklamirao pjesmu »Mrtvi kormilar« od A. Kokića.

Zatim je (dvjetnik g. Božo Dulibić održao lijepi i snažni komemorativni govor o životu i vladanju, radu i uspje-

simu, smrti i svjetloj uspomeni Sv. Oca Pape Pija XI., s osobitim obzirom na nas Hrvate. Njegov govor bio je saslušan o-sobitom pažnjom od svih prisutnih i na kraju popraćen trokratnim »Slava Piju XI«

Tada je Erižarica Kragić-Mari-nić Marija s osjećajem deklamirala pje-smu »Ocu kršćanstva« od J. Kornera. »Ce-cilijanski Zbor« je zaključio komemoraci-ju efektno otpjevavši »Domine Jesu« iz Mise op. 52 V. Gollera.

Komemoraciji prisustvovali su: preuzv. biskup, stolni kaplan, brojno svjetovno i redovno svećenstvo te mnoštvo građana, tako da je prostrana dvorana Katoličkog Doma bila dupkom puna.

Ova uspjela žalobna priredba još jed-nom je u srcima svijui prisutnih pobudila osjećaje iskrene žalosti te žarke sinovske ljubavi i odanosti prema dobrom Zajed-ničkom Ocu, koji nas je zauvijek ostavio.

uz asistenciju preč. gg. don M. Čorića i župnika Doca don I. Beraka. U 5 s. naveče preuzv. biskup održao je svečani go-vor u slavu Majke Božje Lurdske te vjer-nicima dao zlatnih savjeta i naputaka za dobar duhovni život. Slijedio je blagoslov s Presvetim, koji je podijelio preuzv. bi-skup uz asistenciju preč. Plančića i Šare. Na koncu je sva, dupkom puna, crkva za-pjevala omiljelu Marijinu pjesmu »Sred te se pećine«.

DR NOVAK PREBOLIO. Opće ob-ljubljivi liječnik dr Oskar Novak polo-vicom veljače bio je teže obolio od upale pluća. Bilo se bojati najgorega. Međutim je, Bogu hvala, kriza minula i prebolio je tu vrlo opasnu upalu. Skupa s našim građan-stvom radujemo se tomu i želimo mu od srca čim skorije potpuno ozdravljenje.

DEVETNICA U ČAST SV. JOSIPA počinje u četvrtak 9. t. mj. u crkvi sv. Frane u 6 s. navečer.

ZADUŠNICE ZA PK. MILIVOJA PELICARIĆA, zaslužnog hrv. nacionali-stičkog omladinca, bit će u nedjelju 5. t. mj., prilikom petgodišnjice njegove smrti, u 10.30 s. ujutro u crkvi sv. Lovre.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVI-JETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (5.—11. III.): za našega korizmeneog propovjednika, da Svevišnji blagoslovi njegovo nastojanje i trud te bude što vi-še duhovnoga ploda — Don Ante Radić.

KORIZMENE PROPOVIJEDI drže se u katedrali srijedom i petkom u 7. s. naveče, te nedjeljom u 11.15 s. ujutro iza

SVOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratov-štine i samostane, da u svojoj tvornici izrađujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE!
TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS-ŠIBENIK

SVOJ K SVOME!

konventualne sv. Mise, a u varoškoj žup-skoj crkvi četvrtkom u 6. s. naveče.

POBOŽNOST ZA DOBRU SMRT pred izloženim Svetotajstvom je svakoga koriz-menog petka u crkvi sv. Luce u 6.30 s. naveče.

POST I NEMRS kroz ovu nedjelju je u srijedu 8. t. mj. i u petak 10. t. mj.

Zadušnice za Sv. Oca u Beogradu

Zadušnicama za Sv. Oca u Beogradu prisustvovala je Nj. V. Knez Namjesnik Pavle, vlada i di-plomatski kor. Zadušnice je slu-žio apostolski nuncij preuzv. Mons. Ettore Felici, a komemorativni go-vor je održao beogradski nadbi-skup preuzv. g. dr Josip Ujčić.

ZADUŠNICE ZA PIJA XI. U HRVATSKOM SVETIŠTU U JERUSALEMU

U hrvatskom svetištu u Jerusalemu bit će na oltaru bl. Nikole Tavlića u petak 17. ve-ljače odslužene zadušnice za pokojnog Sv. Oca Papu Piju XI. da tako i s tog svetlog mjesta hrvatskoga naroda u Kristovu gradu bude zasvjedočena velika ljubav svijui Hr-vata prema nezaboravnom Namjesniku Kristo-vu, koji je prema Hrvatskoj imao tako veli-ko i toplo srce.

NOVA VLADA PRED SKUPŠTI-NOM. Iza kako se je Nar. Skupština kon-stituirala izabravši novo predsjedništvo, pročitan je u njoj vladina deklaracija. Iz deklaracije se vidi, da vlada naglašava važnost hrvatskog pitanja i da kani u pi-tanju njegova rješenja počti novim pute-vima. Ipak je ona dosta općenita, pa su neka načela izražena djelomično jasnije, djelomično nejasnije. Zato hrvatska štam-pa poslije deklaracije naglašava, da treba još počekati, da se vlada jasnije izrazi i da se na djelu pokaže.

Hrana duše

»MOJA MALA ABECEDA«. Ovih da-na izlazi knjiga tete Mire pod naslovom »Moja mala abeceda«. Ilustrovana je sa 24 slike, lijepo uređena, cijena joj Din 10 (s poštarinom Din 11). — Narudžbe se šalju na: Veliko Križarsko Sestrinstvo, Zagreb, Palmotičeva 3.

PRODAJE SE KOMPLEKS POŠUM-LJENOG ZEMLJIŠTA na otoku Zlarin-u. Komplex zemljišta iznaša oko 3.000 m² uz more. To mjesto je vrlo prikladno za kupanje. Na spomenutom zemljištu je jednokatna kuća s prizemljem, te dvije ci-sterne, jedna od kišnice s pitkom vodom, a druga bočatna. Isti kompleks je ograđen i posaden borovom šumom uz more. Suma je stara 25 godina te imade dvije hiljade stabala, k tomu ima oko 300 stabala raznih voćaka. Uz obalu postoji vlastita uvala za čamac. Spomenuti teren, kako je izoliran, a od mjesta Zlarina udaljen 5 minuta, bio bi prikladan za zdravstvene ustanove i od-maralište te kao ljetnikovac. — Samo mje-sto Zlarin ima podesnu klimu i već je turi-stički zapaženo mjesto u pogledu brojnog posjeta stranaca. — U neposrednoj je bli-zini Šibenika te ima svakodnevnu parobro-darsku vezu, udaljeno 15 minuta vožnje pa-robrodom. — Posjed je potpuno izoliran od ostalih kuća. — Za potanje obavijesti obra-titi se Uredniku našega lista.

Javna zahvala

Svima koji su prilikom bolesti, smrti i sprovoda našega milog i neza-boravnog

Nikole

nama i pokojniku bilo kako bili pri-ruci te nas tješili, izrazili svoju sućut i onako brojni sudjelovali sprovodu, od srca im zahvaljujemo želeći im od Boga obilatlu plaću.

Posebnu pak hvalu dugujemo li-ječniku dru Arsenijeviću, čč. ss. Milo-srdnicama, preč. don I. Beraku te o-soblju Poreske Uprave, koje se uvijek za nj interesiralo i poslalo vijenac za sprovod.

U Šibeniku, 1. ožujka 1939.

Ožalošćena obitelj
Bujas Jose